

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

262. An derogatio in amplissima forma privilegiorum Societatis IESV
præjudicet, si non fuerit ei insinuata, & intimata? Sed difficultas est, an
valide possit Pontifex privilegia Societatis IESV ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76429)

RESOL. CCLX.

An Regulares aliarum Religionum possint vti privilegiis Societatis Iesu, que conceduntur assignandis tantum à P. Generali?

Et an Regulares virtute suorum privilegiorum possint dispensare cum secularibus ad petendum debitum, si à suis Superioribus ad hoc minime deputati fuerint? Ex p. 5. tr. 1. 3. & Misc. 1. Ref. 46.

§. 1. AD hunc casum satis quidem practicabilem, sic respondet Cœlestinus in compend. Theol. mor. tr. 8. c. 15. Quæres secundò, an attento quòd Religiosi Societatis IESU non possunt vti gratis; & facultatibus directè, aut indirectè per viam communicationis ipsi concessis, nisi à Præposito Generali, aut ab aliis per ipsum communicentur, pro vt concessit illis Greg. XIII. possint Religiosi aliarum Religionum vti illis privilegiis directè, aut indirectè sibi per communicationem concessis, sine eo, quòd ipsi à suis Præpositis Generalibus, aut ab aliis nomine ipsorum communicentur: Respondeo quòd sic. Nam Greg. X. V. Crucigeris, aut Religiosi Clericorum ministrantium infirmis communicationem privilegiorum Societatis concessit, sine eo quòd illarum Religionum professores à suis Generalibus ea mendicarent. Præterea dicta privilegia fuerunt illis communicata absolute; & nobis etiam absolute, ac si fuissent nostra, conceduntur, nec per communicationem imponuntur restrictiones, & limitationes, quæ ab aliis Ordinibus propter eorum peculiare regimen à Sede Apostolica fuerunt impositæ, cuiusmodi restrictus est usus privilegiorum in Societate, quòd scilicet non possit fortiri effectum, nisi provt à Generalibus fuerit dispensatus, à quo pendet tota ipsius Societatis gubernatio, etiam quoad peculiaritatem, quæ ab aliarum Religionibus Præpositis Generalibus non exequentur, huc inferri. Et hæc omnia docet Cœlestinus ubi supra. Vnde licet ego olim in 3. p. tr. 2. ref. 14. docuerim Confessarios Regulares non posse dispensare cum secularibus ad petendum debitum, si à suis Superioribus ad hoc minime deputati fuerint, puto nunc tamen cum Cœlestino affirmatiuam sententiam non esse improbabilem,

RESOL. CCLXI.

An derogatio in amplissima forma privilegiorum Societatis Iesu, & nostræ Religionis valeat, & præiudicet si non fuerit dictis Religionibus intimata, & insinuata? Et quinam sint, qui possunt vti privilegio Clem. VII. concessio Clericis S. Sylvestri de Vrbe, alias vocantur Theatini, Ascendo saltem sex, aut septem Psalmos assignatos à Præposito cum septem Pater noster, & bis Symbolum Apostolicum loco Horarum Canonicarum? Ex p. 3. tr. 2. Ref. 68.

§. 1. R Espondeo negatiuè, quia privilegium, in cuius reuocatione requiritur certa forma, non dicitur reuocatum, ea non seruata. Sed Gregorius XIII. concessit religioni Societatis Iesu, vt nulla derogatio sub qualibet amplissima forma præiudicet privilegiis dictæ Societatis concessis, si non fuerit intimata, & dictis Patribus insinuata; ergo, &c. Et ita hæc sententiam docet Flavius Cherubinus in compen. Bullarum tom. 2. constit. 1. Greg. XIII. schol. 2. & ante illum M. Antonius de Amatis decis. 17. per totam, vbi refert ita decisum fuisse à Rota Prouinciæ Marchiæ, & refert verba privilegij Greg. XV.

2. Nota tamen hoc privilegio gaudere etiam non

stram Religionem per ea, quæ adducit Peregrinus in comp. nostrorum prin. p. 2. tit. confirmatio privilegiorum, §. 4. in scholio. Vbi sic ait. Nostra Congregatio gaudet omnibus, & singulis privilegiis concessis, & concedendis Societati Iesu, vt patet infra tr. prin. §. 3. & non solum ad instar, sed æquè principaliter, vt patet ex alio privilegio Greg. XIII. nostræ Religionis concessio, quod est in principio primæ partis compendij nostrorum privilegiorum, §. L. Ergo quando privilegia sunt ei confirmata ex certa scientia, sunt etiam nobis confirmata æquè principaliter: quia confirmatio privilegiorum est noua gratia, & nouum privilegium, vt docet Suarez de legibus lib. 8. c. 19. à n. 8. vsque ad finem capituli, sed præcipuè n. 10. facit ad casum nostrum. Hæc omnia Peregrinus. Dicendum est igitur non valere derogationem privilegiorum Societatis Iesu, & nostræ Religionis, si non fuerit nobis intimata, & insinuata, quia ita disposuit Gregorius XIII.

3. Non definam etiam hic adnotare privilegium concessum nostræ Religionis, quod adducit Hieron. Rodricus in compend. 99. Regul. resol. 20. n. 6. vbi sic asserit. Item Fratres Minores prædicationi verbi Dei, & audientie Confessionum, vel etiam sacre Theologiæ, & sacrorum Canonum lectioni, ac studio insistentes, possunt vti alio privilegio Clem. VII. concessio Clericis Sancti Syluestri de Vrbe, alias vocantur Theatini, dicendo saltem sex, aut septem Psalmos assignandos à Præposito, cum septem Pater noster, & bis Symbolum Apostolorum, loco Horarum Canonicarum. Ita Rodricus. Et hoc est maximum privilegiu in quo etiam apparet contra aliquos, nostram Religionem fuisse institutam ad salutem animarum, & cum exercitijs studiorum, vt patet ex verbis Pontificis, privilegium supra dictum concedentis in primordiis dictæ Religionis.

RESOL. CCLXII.

An derogatio in amplissima forma Privilegiorum Societatis Iesu præiudicet, si non fuerit ei insinuata, & intimata?

Sed difficultas est, an valide possit Pontifex privilegia Societatis Iesu reuocare non seruata forma, quæ ex Bulla Greg. XIII. in reuocatione requiritur: Ex p. 7. tr. 10. & Misc. 1. Ref. 29.

§. 1. O Lim negatiuam sententiam docui, quam nouissimè, me citato tenet etiam Pater Amicus, vir insignis literaturæ; tom. 5. de inst. d. 9. sect. 10. n. 148. vbi sic asserit: Quid si privilegium sit concessum sub expressa forma vt non censetur reuocatum, nisi eius reuocatio legitime intimetur privilegiario? cuiusmodi est privilegium à Gregorio XIII. nostræ Societati concessum, vt legere est in ipsius Bulla, quæ incipit, Equum reputamus. In qua occasione privilegij eligendi Conservatorem qui Societatis privilegia, indulta, & iura omnia à Pontificibus concessa, contra impugnatores, & molestatores defendat, nouum hoc privilegium illi concedit, vt nullius indulti, aut privilegij reuocatio Societatis iuribus præiudicet, nisi sit illi, per trinas distinctas literas eundem tenorem continentibus similiter distinctis vicibus intimata, & insinuata, vti hæc Bullam intelligunt, & explicant Antonius de Amatis, Flavius Cherubinus apud Dianam tr. 2. de reg. ref. 68. & Diana ipse ibi. An inquam talis privilegij reuocatio sine hac trina intimatione sit valida?

2. Negant citati Authores cum Diana esse validam, atque ita decisum fuisse in Rota Prouinciæ Marchiæ, refert Ant de Amatis. Ratio qua isti Authores nituntur, est, quia non censetur reuocatum privilegium, non seruata forma, quæ in eius reuocatione requiritur. Cum igitur per cit. Bull. Greg. XIII. nulla deroga-

* Quæ hic est Ref. antecedens, & infra in Ref. 268. §. Nec obstat, & in Ref. 271. à §. Accidit, & in tom. 1. tr. 2. ex lata d. 27. in Refol. 20. §. Obicitur, & in Ref. 23. §. Ut per totu, & melius in to. 9. tit. 7. ex

Resol. 122. §. gatio praeiudicat privilegiis Soc. Iesu concessis, nisi eadem Soc. intimata fuerit, nullum privilegium censetur reuocatum nisi eius reuocatio Soc. insinuetur.

3. Porro haec intimatio, seu insinuatio tripliciter fieri potest. 1. immediate ipsi Praeposito generali, qui per Provinciales quam curabit insinuari singulis Provinciis, & locis Societatis. 2. Episcopis, & Ordinariis locorum, qui nomine Pontificis eam insinuent Provincialibus, vel superioribus locorum eiusd. Soc. 3. si talis reuocatio publicetur in Ecclesiis Cathedr. nulla speciali intimatione facta Patrib. Soc. De prioribus duobus modis nulla est difficultas; quia quod insinuetur Generali, vel provincialium, ac locorum Superioribus, insinuari censetur ipsi Soc. quam Superiores repraesentant; unde à fortiori talis reuocatio valida erit, si intimitur vel Congregationi generali Romae coactae, vel Congregationibus provincial. in singulis provinciis congregatis. De tertio tantum modo est difficultas, an sufficiat, cum Bulla expressè dicat, eam faciendam esse ipsi Societati, quae autem in Cathedrali populo sit Societati non fit, proinde valida non est, cum non seruet formam à Bulla requisitam. Proinde cenfeo talem intimationem validam non fore.

4. Caeterum dubitari potest primò, an vna tantum intimatio Societati facta sufficiat? Verum cum Bulla trinam expressè requiratur, per trinas distinctas literas tenorem eundem continentes, tribus simpliciter distinctis vicibus, vnam tantum sufficere haud puto.

5. Dubitatur 2. an sufficiat talem reuocationem verbo tantum per mortuum non per scriptum insinuare? Sed cum Bulla expressè requiratur per literas intimetur, nullo modo iudico, solo verbo factam sufficere.

6. Dubitatur 3. an possint successores, huiusmodi forma non seruata, Societatis privilegia valide reuocare? Resp. quòd possint, nulli est dubium, cum potestas successoris limitari non possit à praedecessore, cum illa immediate sit à Deo in ordine ad bonum commune animarum, in quarum emolumentum inferendum expedit, non modò priuata privilegia: sed etiam specialem formam privilegiorum reuocare. Caeterum dupliciter possit successor, tali forma non seruata, Societatis privilegia reuocare, vno modo, expressè hoc privilegium abrogando, vt non amplius in futurum necessaria sit huiusmodi trina reuocationis intimatio ad privilegia reuocanda. Secundò, exercitè per verba signata & reflexiua in ipsa reuocatione inserta, cuiusmodi essent, non obstante, quòd debeat per trinam intimationem reuocatio privilegiorum ipsi Religioni fieri.

7. Maior difficultas est, an validè possit Pontifex privilegia Societatis reuocare, non seruata huiusmodi forma, quae ex dicta Bulla Greg. XIII. in reuocatione requiritur, nec vlla de ea mentione facta. Ratio dubitandi est, quia sicut nequit praedecessor successoris potestatem limitare, ita nec illam ad certum modum operandi astringere: ex alia verò parte non censetur valida illa reuocatio, quae per externa signa non est sufficienter explicata. Etenim cum voluntas Principis non sit efficax, & ad extra operatiua, nisi sufficienter manifestata, cum hic sit modus hominum naturae accommodatus, quem debet omnis Principis potestas seruare, valida non erit illa reuocatio, quae praescriptam formam non seruat. Et ob id dicendum erit, non esse validam reuocationem, quae sufficienti aliquo signo manifestata non sit. Neque hinc sequitur praedecessorem limitare modum operandi successoris, sed hoc esse de intrinseca ratione potestatis humanae, quae vt efficaciter sit ad extra operatiua, debet externo signo sufficienter explicari, cum nequeat illa aliter ab homine intelligi. Non est autem necesse, vt reuocatio

fiat per eadem verba formalia, sed sufficit, si fiat per aequivalentia, & virtualia, vt supra explicatum est. Hucusque Pater Amicus.

8. Sed licet ego olim pro Societate, & pro mea religione ex parte hanc sententiam docerem, modò tamen illam, cum omnibus à P. Amico supra assertis, & vix doctis naturandam relinquo: nam stylus Curiae videtur in contrarium, & ex multis Bullis Pont. apparet, derogari privilegia Societatis sufficienter, quando de ipsa expressè mentio fit, & in Bullis supradictis eorum in fine apponitur clausula. Ac si eis personatim fuerint intimata, &c. Ideo tu cogita, nolo enim privilegia meritorum Religionis minuire.

RESOL. CCLXIII.

An Confessores Regulares possint extra Sacramentum Penitentiae absoluerè à censura ratione suorum privilegiorum? Et an hoc etiam procedere debeat in Confessoribus laicis, quando absolunt excommunicatum virtute Bullae Cruciatæ?

Et quid est dicendum in dispensationibus super irregularitate, voto, iuramento, & petitione debiti; an hoc extra Sacramentum Penitentiae Regulares facere possint? Ex p. 3. tr. 2. Ref. 20.

Et ad literam in part. 3. tr. 4. Ref. 63. Sed hic vna tantum Ref. transcribitur.

§. 1. Negatiue videtur Suarez in 3. part. 20. §. disp. 7. sect. 5. n. 36. & Nat. in manuali cap. 2. num. 3. 1. Sed vterque mutauit sententiam, hic in consuetudine 1. n. 2. de privileg. ille in tr. de leg. lib. 8. cap. 6. num. 5. & 16. Ideo affirmatiuam sententiam omnino tenendam esse puto, quam docent Coninch. de Sacram. disp. 1. 4. dub. 1. num. 2. §. 4. Auila de censur. part. 2. cap. 7. dub. 2. §. & alij; quod etiam procedere debet in Confessoribus, quando absolunt excommunicationem virtute Bullae Cruciatæ, vt aduersus Vasquez, Filliucium, Sanctaeui, & alios fati probauit in tract. Bullae Cruciatæ, ref. 25.

2. Notandum est etiam hic cum Layman. in Theol. mor. lib. 5. tr. 6. c. 10. num. 21. & aliis, hanc doctrinam multo magis locum habere in dispensationibus super irregularitate, voto, iuramento, petitione debiti, quarum facultates si Confessoribus alicuius Ordinis delegatae sunt, non rectè inde inferatur, quod eas extra Sacramentum Penitentiae exercere non possint, nam à sacramentali absolutione nullo pacto dependent, sed de hac quaestione iterum redibit sermo.

RESOL. CCLXIV.

An excommunicatio incurfa per Duellum possit absolui à Regularibus virtute suorum privilegiorum?

Et an in hac excommunicatione, si delictum est occultum, & non deductum ad forum contentiosum, possit Episcopus dispensare toties quoties? Ex p. 3. tract. 1. 4. & Misc. 2. Ref. 103.

§. 1. Negatiue respondet Peregrinus in tr. de duello, punct. 1. n. 4. 2. & seq. Bonacin. de cens. disp. 2. 4. §. sic ait: Iam Clem. VIII. in suo Motu proprio reuertitur excommunicationem etiam in duellis priuatis, & decreuit virtute nullius privilegij concessi quibuscumque personis cuiuscumque status posse huius excommunicationis absolutionem concedi. Quare nullus Religiosus potest virtute suorum privilegiorum concedentium omnines casus Papae referuatos ab illa absoluerè. Ita San.

2. Verum nouissimè Hurtadus de Mendosia in 2. 1. disp. 170. sect. 21. §. 2. 0. 1. putat Patres Societatis Iesu v. posse